

RECHTMATIGHEIDSONDERZOEK JAARREKENING 2022 VAN HET APS

General Audit Chamber

Algemene Rekenkamer

September 2023

September 2023

Algemene Rekenkamer, Juancho Yrausquin Bldv 10, Philipsburg, Sint Maarten

VOORWOORD

Voor u ligt het rapport van de Algemene Rekenkamer, waarin de resultaten van het onderzoek naar de Jaarrekening 2022 van het Algemeen Pensioenfonds Sint Maarten (APS) staan vermeld.

De dekkinggraad van APS is ten opzichte van 2021 gedaald van 104,1% naar 98,8% in 2022. Het Fonds heeft een verlies van NAF 45 miljoen erkend voor het jaar 2022. Dit is uiteraard een negatieve ontwikkeling. De verlaging heeft vooral te maken met de behaalde resultaten uit de internationale beleggingen.

Het APS heeft, met akkoord van de actuaris, de rekenrente met 0,25% verhoogd van 3,25% naar 3,5%. In de regel betekent een verhoging per 0,25 procentpunt, een verhoging van de dekkinggraad van ongeveer 4,5 procentpunt.

Als gevolg van het feit dat de dekkinggraad eind 2022 onder de 100% ligt, is conform de wet, een herstelplan opgesteld. Uit dit herstelplan blijkt dat er geen aanvullende maatregelen vereist zijn om binnen de daarvoor geldende periode over een dekkinggraad van ten minste 100% te beschikken.

INHOUDSOPGAVE

VOORWOORD	
SAMENVATTING	1
AANBEVELINGEN	2
1 ONS ONDERZOEK	3
1.1 Grondslag voor het onderzoek.....	3
1.2 De doelen en onderzoeksvragen	3
1.3 Werkwijze	3
1.4 Leeswijzer	3
2 DE JAARREKENING	4
2.1 Vorderingen	4
2.2 Voorziening pensioenverplichting	4
2.2.1 Juistheid en volledigheid van de deelnemersadministratie	4
2.3 Dekkingsgraad.....	4
2.3.1 Rekenrente	5
2.4 Resultaat 2022	5
2.5 Resultaat op investeringen	5
2.6 De lokale beleggingen	6
2.6.1 Mary's Fancy	6
2.6.2 Parking lot	6
2.6.3 Professional Office Park	6
2.6.4 Oryx Hills (Welgelegen)	7
2.7 Lokale financieringen	7
2.7.1 Rainforest Adventures St. Maarten Lening	7
2.7.2 St. Maarten Investment Agency (SMIA)	7
2.8 Oordeel over de Jaarrekening 2022.....	8
3. RECHTMATIGHEID	8
3.1 Wetgeving	8
3.2 Oordeel over de rechtmatigheid	8

SAMENVATTING

Conform artikel 26 van de Landsverordening Algemeen Pensioenfonds Sint Maarten, voeren wij een controle uit op de jaarrekening van APS. Elk jaar sturen wij de jaarrekening die wij hebben gecontroleerd, samen met onze bevindingen, naar zowel de Staten als de minister van Financiën, zoals vereist in artikel 18, tiende lid van de Lv APS.

Wij zijn van oordeel dat de Jaarrekening 2022 van het APS een getrouw beeld geeft van de grootte en de samenstelling van het vermogen per 31 december 2022 alsmede het resultaat over het jaar 2022.

De dekkingsgraad van het APS per einde 2022 bedraagt 98,8% (2021: 104,1%). De verplichtingen zijn daarmee niet afgedekt. Ook is er niet voldoende vermogen aanwezig ter dekking van de algemene- en beleggingsrisico's. In 2023 heeft het APS conform de wet een herstelplan 2023 op laten stellen. Dit plan voorziet dat voor een periode van 5 jaar de dekkingsgraad vanaf 2023 boven 100% uit zal komen.

Conform de uitgangspunten van het APS en op advies van de adviserend actuaaris is de [rekenrente](#) verhoogd van 3,25% eind 2021 naar 3,50% eind 2022. Hierdoor is de dekkingsgraad met 4,2 procentpunten toegenomen. Als gevolg van grote verliezen op de internationale portefeuille is de dekkingsgraad afgenomen met 10,3 procentpunten.

In 2019 werd het eco-hotelproject bij Mary's Fancy gestart, maar tegen 2022 werd het vanwege toenemende kosten en operationele problemen onderbroken. Het Parkeerterreinproject, verkregen in 2016, staat laag op de prioriteitenlijst. Professional Office Park ondervond obstakels zoals vergunningen en kosten, wat herziening van plannen noodzakelijk maakte. Door hypotheekbeperkingen veranderde de huisvestingsstrategie van Oryx Hills; de impact op de winst is onduidelijk. APS financierde Rainforest Adventures, dat nu herstructurering bespreekt, en St. Maarten Investment Agency worstelt met financiële uitdagingen en doelwijzigingen. Tegen 2023 beheert Curaçao Financial Group APS' lokale investeringen, wat gevolgen heeft voor de toekomst, kosten en resultaten van SMIA. Wij kunnen op een later moment SMIA nader onderzoeken.

AANBEVELINGEN

- 1. Herstelplan uitvoeren en monitoring verbeteren:** Het feit dat de dekkinggraad van APS eind 2022 onder het wettelijk vereiste minimum van 100% ligt, is een ernstige zorg. Wij bevelen aan om het opgestelde herstelplan strikt uit te voeren en nauwlettend te volgen om ervoor te zorgen dat de minimale dekkinggraad van 100% wordt hersteld en de streefdekkinggraad van 105% wordt bereikt. Dit omvat het implementeren van de aanbevelingen en strategieën in het herstelplan en regelmatige rapportage over de voortgang aan de betrokken overheidsinstanties en belanghebbenden.
- 2. Heroverweging van vastgoedprojecten:** Gezien de uitdagingen en opschorting van verschillende vastgoedprojecten, adviseren wij APS serieus te overwegen of het nog steeds zinvol is om deze projecten voort te zetten. Een grondige herbeoordeling van de economische haalbaarheid, kosten, en de verwachte opbrengsten moet worden uitgevoerd. Projecten die niet levensvatbaar blijken te zijn, moeten mogelijk worden stopgezet om verdere financiële verliezen te voorkomen.
- 3. Risicobeheer bij lokale beleggingen verbeteren:** scherp de risicobeheerstrategieën bij lokale beleggingen aan, vooral gezien de uitdagingen met betrekking tot non-performance en herstructurering van financieringen. Wij bevelen aan om een grondige analyse uit te voeren van de financiële gezondheid van externe entiteiten waaraan leningen zijn verstrekt.
- 4. Zorg voor een volledig bestuur:** Onderneem actie om de openstaande vacatures in het bestuur in 2022 te vervullen, in overeenstemming met artikel 5, eerste lid, van de Landsverordening APS.

1 ONS ONDERZOEK

1.1 Grondslag voor het onderzoek

Op grond van artikel 26 van de [Landsverordening Algemeen Pensioenfonds Sint Maarten](#) (hierna: Lv APS) controleren wij het APS. Jaarlijks zenden wij de door ons gecontroleerde jaarrekening en onze opmerkingen naar de Staten en de minister van Financiën ingevolge artikel 18, tiende lid van de Lv APS. Dit rapport bevat onze resultaten naar aanleiding van ons onderzoek naar de Jaarrekening 2022 van het APS.

1.2 De doelen en onderzoeksvragen

Het doel van dit onderzoek is tweeledig. Wij informeren de Staten en de minister van Financiën over ons oordeel over de getrouwheid van de jaarrekening en naleving van de wet. Ook adviseren wij de Staten, de minister van Financiën en het APS over mogelijke verbeteringen.

De volgende onderzoeksvragen zijn geformuleerd:

1. Geeft de Jaarrekening 2022 van het APS een getrouw beeld van de financiële positie per 31 december 2022 en het resultaat over 2022?
2. Heeft het APS in 2022 in overeenstemming gehandeld met de Landsverordening APS?

1.3 Werkwijze

Op grond van onze werkzaamheden hebben wij geconcludeerd dat wij gebruik kunnen maken van de uitkomsten van de werkzaamheden van de externe accountant van het APS die de Jaarrekening 2022 heeft gecontroleerd. Daarnaast hebben wij controle-informatie verzameld. Op basis hiervan hebben wij ons oordeel over de Jaarrekening 2022 gevormd.

1.4 Leeswijzer

In dit rapport komen achtereenvolgens aan de orde:

Hoofdstuk 2: resultaten over de financiële positie en het resultaat van het APS inclusief een analyse van de lokale beleggingen;

Hoofdstuk 3: bevindingen van ons onderzoek naar de naleving van de wet- en regelgeving door APS;

2 DE JAARREKENING

In dit hoofdstuk tonen wij onze bevindingen en geven wij ons oordeel over de vraag: "Geeft de Jaarrekening 2022 van het APS een getrouw beeld van de financiële positie per 31 december 2022 en het resultaat over 2022?"

2.1 Vorderingen

Eind 2022 bedraagt de vordering van APS op de overheid Naf 16,8 miljoen (eind 2021: Naf 18,8 miljoen). In de controleverklaring bij de Jaarrekening 2022 wordt de openstaande vordering van APS aan de overheid niet meer als beperking genoemd. Volgens de accountant zijn hiervoor de redenen: het recente betaalgedrag van de overheid en de geldende materialiteit.

APS geeft aan dat er geen voorziening is getroffen omdat er niet getwijfeld wordt aan de inbaarheid.¹ De accountant heeft een goedkeurende controleverklaring afgegeven.

2.2 Voorziening pensioenverplichting

De actuaris van het APS heeft op 25 mei 2023 een actuariële verklaring afgegeven over het boekjaar 2022. Zijn oordeel over de [VPV](#) luidt:²

"De voorziening pensioenverplichtingen is, overeenkomstig de beschreven berekeningsregels en uitgangspunten, als geheel gezien, toereikend vastgesteld."

Eind 2022 bedraagt de VPV van het APS Naf 829,4 miljoen (2021: Naf 841,7 miljoen). Het [totale pensioenvermogen](#) bedraagt in 2022 Naf 819,7 miljoen (2021: Naf 876,5 miljoen).³ De dekkinggraad kan vervolgens worden berekend door de volgende formule te gebruiken:

$$\frac{\text{Pensioenvermogen (NAf 819.732.000⁴)}}{\text{VPV (NAf 829.398.000)}} * 100 = \text{Dekkinggraad (98,8\%)}$$

2.2.1 Juistheid en volledigheid van de deelnemersadministratie

De accountant heeft een goedkeurende controleverklaring verstrekt bij de opgave van de basisgegevens 2022. Volgens de accountant is uit de premie-analyse gebleken dat nog slechts 1 deelnemer de status 'Actief' heeft, terwijl geen premie is ontvangen (2021: 40 gevallen).

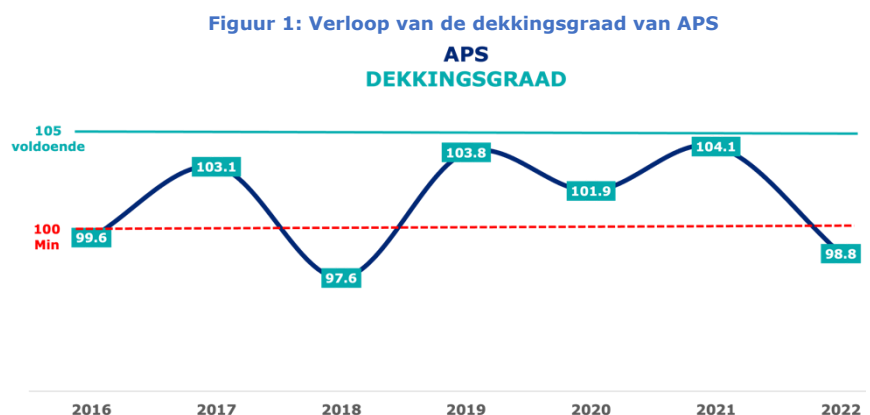
De externe accountant van het APS heeft verklaard⁵ dat de opgave van de basisgegevens die door de certificerend actuaris wordt gehanteerd per 31 december 2022, is opgesteld in overeenstemming met de van toepassing zijnde criteria.⁶

2.3 Dekkinggraad

APS streeft naar een dekkinggraad van 105%.⁷

Eind 2022 is de dekkinggraad van APS 98,8% (2021: 104,1%). Figuur 1 toont het verloop van de dekkinggraad.

De dekkinggraad is per eind 2022 met 5,3 procentpunten gedaald in vergelijking met het voorgaand jaar.

¹ Reactie directie via email van 4 september 2023.

² Certificeringsrapport Willis Towers Watson Boekjaar 2022, Actuariële verklaring, oordeel op pagina 11.

³ Certificeringsrapport Willis Towers Watson Boekjaar 2022, Kengetallen, pagina 9.

⁴ Volgens pagina 20 van de Jaarrekening 2022 bedraagt het vermogen Naf 819.935.000. Volgens het certificeringsrapport van de actuaris (pagina 9) bedraagt het vermogen Naf 819.732.000. Een verschil van Naf 203.000. Bij de berekening van de VPV hebben we het getal uit het certificeringsrapport van de actuaris gehanteerd.

⁵ Geboortedatum deelnemer, gewezen deelnemer, pensioengerechtigde, pensioengerechtigde partner, latente wezen; geslacht, datum huwelijk/scheiding, datum overlijden, aanvangsdatum deelnemerschap, pensioendatum, inkomensgegevens (waaronder salaris; parttime percentage, arbeidsongeschiktheidspercentage, inkomensgrenzen).

⁶ Grant Thornton Assurance-Rapport van de onafhankelijke accountant over de basisgegevens d.d.31 mei 2023.

⁷ Pagina 29 Jaarrekening APS 2022.

Redenen daarvoor zijn onder meer het negatieve resultaat op de internationale beleggingen, wat een effect van -10,3% op de dekkingsgraad had. De verhoging van de rekenrente naar 3,5% (2021: 3,25% heeft de dekkingsgraad met 4,2% doen stijgen.⁸

Een dekkingsgraad van 98,8% betekent dat eind 2022 de pensioenverplichtingen niet worden gedekt door het aanwezige vermogen. Bovendien is het vermogen onvoldoende om de algemene- en beleggingsrisico's te dekken. Dit betekent dat APS eind 2022 in een situatie van dekkingstekort verkeert.⁹

2.3.1 Rekenrente

Het APS zegt een pensioenuitkering toe aan de deelnemers. Maar hoe weet het APS hoeveel nu nodig is om over twintig, dertig, veertig jaar alle pensioenen te betalen? Daarvoor gebruikt het APS de rekenrente. APS bepaalt de rekenrente op basis van intern beleid.

Voorbeeld:

Stel, je zegt iemand toe over tien jaar NAf 100 te betalen. Je kunt dan nu NAf 100 op een spaarrekening zetten. Dan krijg je elk jaar rente van de bank. Daardoor hoef je nu geen NAf 100 in te leggen maar een kleiner bedrag. Als de rente 1% is, dan hoef je nu maar NAf 90,53 op je rekening te zetten. In 10 jaar tijd heb je dan NAf 100. Stel dat de rente 2% is, dan heb je nu maar NAf 82,05 nodig. Hoe hoger de rente, hoe minder je nu op je rekening hoeft te zetten.

De rekenrente is per 31 december 2022 gestegen van 3,25% naar 3,5%. Een verhoging van de rekenrente heeft een positief effect op de dekkingsgraad. De rekenrente werkt op een soortgelijke methodiek ten behoeve van de bepaling van de voorziening die nu nodig is. De stijging is gebaseerd op intern beleid dat getoetst is door de actuaris.

Herstelplan:

De dekkingsgraad per eind 2022 bedraagt 98,8%, wat onder het minimum van 100% ligt. Omdat de dekkingsgraad lager is dan 100%, is APS wettelijk verplicht een herstelplan op te stellen.¹⁰

Op verzoek van het APS heeft de adviserende actuaris het herstelplan opgesteld.¹¹ Op 2 juli 2023 is het bestuur akkoord gegaan met het herstelplan. De Minister van Financiën, de minister van Algemene Zaken en de Centrale Bank van Curaçao en Sint Maarten (hierna: CBCS) hebben hun akkoord gegeven op het herstelplan. Het bestuur heeft het herstelplan op 1 september 2023 vastgesteld.¹²

Het herstelplan bestaat uit twee prognoses van de dekkingsgraad waarbij geëvalueerd wordt of en door welke factoren de minimale dekkingsgraad van 100% en de 'targeted' dekkingsgraad van 105% wordt behaald. De prognose is gemaakt voor 5 jaren (2023 tot en met 2027). Voor de herstelprojectie is als uitgangspunt de financiële positie per 1 januari 2023 genomen en is rekening gehouden met de rendementsveronderstellingen die in de ALM-studie zijn opgenomen.

Voorts gaat de ene projectie uit van een verhoging van de rekenrente in de jaren 2023 en 2024 en de andere projectie gaat uit van een gelijkblijvende rekenrente van 3,5%. De uitkomst van beide projecties is dat de dekkingsgraad vanaf 2023 boven de 100% zal uitkomen.

2.4 Resultaat 2022

De Jaarrekening 2022 sluit met een nadelig resultaat van NAf 44,5 miljoen (2021: NAf 19,8 miljoen positief).¹³ De verslechtering van NAf 64,3 miljoen is voornamelijk veroorzaakt door lagere resultaten op beleggingen (NAf 126,3 miljoen) en een onttrekking (in plaats van een dotatie aan) uit de Voorziening pensioenverplichtingen (voordeel van NAf 63,7 miljoen) als gevolg van de verhoging van de rekenrente.

2.5 Resultaat op investeringen

Het gemiddeld rendement op alle investeringen was over 2022 negatief.¹⁴ Het rendement van de internationale portfolio is in vergelijking met het voorgaand jaar lager¹⁵ en dat van de nationale beleggingen hoger.¹⁶ Het totale gemiddelde negatieve rendement is -6,13% (2021: 7,26%) en ligt onder het beleggingsdoel van 5,5%. Het negatieve resultaat op beleggingen en inflatie van NAf 88,7 miljoen¹⁷ heeft geleid tot een afname van de dekkingsgraad met 10,3%.¹⁸ Figuur 2 toont het rendement op de beleggingen vanaf 2011.

⁸ Certificeringsrapport Willis Towers Watson Boekjaar 2022, Samenvatting, opmerkingen en aanbevelingen, pagina 6.

⁹ Idem, pagina 13.

¹⁰ Artikel 89a van de Landsverordening herziening pensioen overheidsdienaren.

¹¹ WTW, APS-herstelplan 2023, 30 juni 2023.

¹² Reactie Directie van APS op de Nota van Bevindingen, d.d. 14 september 2023.

¹³ Paragraaf 3.2 van de Jaarrekening 2022 APS.

¹⁴ Jaarrekening 2022, *Financial highlights*, pagina 20.

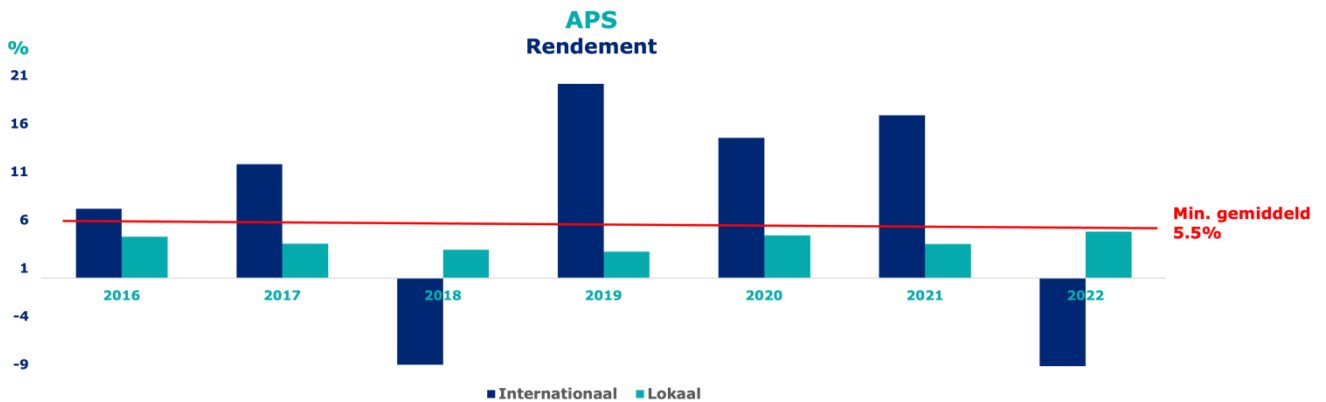
¹⁵ Rendement internationaal in 2022 -21,13% en in 2021 16,91%.

¹⁶ Rendement lokaal in 2022 4,84% en in 2021 3,54%.

¹⁷ Actuariel Adviesrapport Verslagjaar 2022 Willis Towers Watson, Financiële positie, pagina 15

¹⁸ Actuariel Adviesrapport Verslagjaar 2022 Willis Towers Watson, Financiële positie, pagina 9.

Figuur 2: Rendement op de nationale en internationale beleggingen

2.6 De lokale beleggingen

In ons rapport over de Jaarrekening van 2019 van het APS geven wij een overzicht van de stand van zaken (toen) wat betreft de ontwikkeling van de lokale beleggingen. In dit rapport over de Jaarrekening 2022 van APS geven wij een korte update van onze bevindingen.

2.6.1 Mary's Fancy

Sinds de aankoop in 2014 is het investeringsdoel om een eco-hotel te ontwikkelen. In 2019 heeft APS de benodigde vergunningen ontvangen voor zowel de sloop als (re)constructie van het landgoed. In het vierde kwartaal van 2020 stond de start van de bouw gepland.¹⁹ De verwachte doorlooptijd bedraagt 15 maanden.

In januari 2021 heeft APS de bouwvergunning aangevraagd, waarvoor het per datum van de afronding van de jaarrekening 2022 (juni 2023) nog geen goedkeuring voor ontvangen had.²⁰

In 2022 was het fonds op zoek naar een aannemer en een exploitant voor het project, echter in 2023 is het project opgeschort vanwege stijgende kosten en uitdagingen bij het identificeren van een geschikte exploitant.²¹

2.6.2 Parking lot

In september 2016 heeft het APS dit stuk vastgoed ontvangen als deel van de *debt settlement agreement* met de overheid. Het voornemen is om een multi-level parkeerfaciliteit met commerciële doeleinden op de begane grond te realiseren nabij het overheidsgebouw. In beginsel zou dit project in 2020 afgerond zijn.

APS geeft aan dat de ontwikkeling een lage prioriteit heeft, gelet op de overige projecten.²²

2.6.3 Professional Office Park

In december 2016 heeft APS het grondgebied gekocht genaamd "Professional Office Park" bestaande uit twee commerciële panden en een stuk braakliggend terrein. De panden levert opbrengsten op in de vorm van huur. Het perceel braakliggend terrein is onder andere bestemd voor de bouw van het nieuwe APS kantoor. Het nieuwe kantoor maakt deel uit van een groter gebouw. Dit stond in de planning sinds 2016.

Eind 2022 had het project aanzienlijke obstakels, zoals ontbrekende vergunningen, oplopende kosten en overaanbod kantoorruimte. Dit leidde tot slechtere marktomstandigheden voor commerciële ontwikkeling. Het lopende *design & build-contract* wordt stopgezet. APS herzielt het project met een nieuw voorstel, kritisch evaluerend op haalbaarheid en richting.²³

¹⁹ Reactie APS van 21 juli 2020.

²⁰ Reactie Directie van APS op de Nota van bevindingen d.d. 14 september 2023.

²¹ Jaarrekening 2022 van het APS, pagina 14 en 48: "Lokale Investerings, Mary's Fancy Plantation/De Castro Properties".

²² Jaarrekening 2022 van het APS, pagina 14 en 15 en 49: "Parking lot Development".

²³ Jaarrekening 2022 APS, pagina 14 en 48 "Professional Office Park".

2.6.4 Oryx Hills (Welgelegen)

Het Oryx Hills project bedraagt in totaal 62 woningen.²⁴ De initiële business case was dat APS betaalbare woningen zou verkopen en daarvoor 100% financiering zou aanbieden. Vanwege uiteenlopende redenen is de business case aangepast waarbij de woningen (o.a.) in de vorm van lease-to-own zijn aangeboden en waarbij financiering door middel van een derde (Banco di Caribe) is opengesteld.

De keuze om de huurkoop en huur te introduceren, werden gedreven door een gebrek aan deelnemers die in aanmerking kwamen voor een hypotheek. Zonder de wijziging in aanpak zouden de woningen voornamelijk leeg zijn gebleven. Dit heeft een negatief effect op het rendement van het fonds. Volgens APS zijn eind 2022 in totaal 44 woningen verhuurd via lease of lease-to-own, 8 woningen verkocht via een hypotheek en staan er 10 woningen leeg.²⁵

In een reactie merkt APS op:²⁶

“Onder de huidige regels van de CBCS mag APS de hypotheeken voor Oryx alleen verschaffen aan participanten van het fonds en alleen via een commerciële bank als administrateur van de hypotheeken. Hierdoor is de markt voor de Oryx woningen beperkt en blijft dit beperkt terwijl APS relatief hoge kosten moet dragen voor de administrateur. Als APS geen Lease-to-own en Lease optie had ingevoerd, zouden de meeste van de 44 woningen nog leeg staan, terwijl APS, ongeacht leegstand, hoge vaste lasten voor administratie van enkele hypotheeken zou moeten betalen. Dit zou een significant negatief effect hebben op het rendement van Oryx (Oryx zou verlieslijdend zijn) en het totale rendement van APS”.

Uit de jaarrekening 2021 en 2022 wordt ons echter niet duidelijk wat de wijziging van de business case tot gevolgen heeft voor de winstprojectie.

2.7 Lokale financieringen

Naast het ontwikkelen van grond heeft het APS, projecten gefinancierd. Voor het doel van dit rapport vestigen wij de aandacht op twee financieringen; Rainforest Adventures lening (RFA) en St. Maarten Investment Agency Lening (SMIA).

2.7.1 Rainforest Adventures St. Maarten Lening

In mei 2016 is APS een financieringsovereenkomst met RFA aangegaan.²⁷ In de jaarrekening 2021 stelt APS dat, hoewel de taxatiewaarde (marktwaarde) van het onderpand hoger is dan de boekwaarde van de lening, het fonds een bedrag van Naf 2,4 miljoen heeft geboekt als bijzondere waardevermindering vanwege van de *non-performance* van RFA. De markt- en RFA-prestatie zijn weliswaar in 2022 verbeterd, toch bleef RFA in gebreke. Inmiddels zijn de betrokken partijen gestart met het bespreken van een herstructurering van de financiering.²⁸

2.7.2 St. Maarten Investment Agency (SMIA)

Op 28 april 2020 werd het SXM Investment Agency (SMIA) opgericht als een besloten vennootschap (BV) en dochteronderneming van APS. SMIA ontving een lening van APS. In 2021 concludeerde APS na analyse dat kosten die tijdens de voorbereidingsfase van de oprichting van SMIA (2018-28 april 2020) waren gemaakt, niet bij de lening inbegrepen moesten worden. Deze kosten werden uit de SMIA-lening gehaald en als kosten voor het fonds genoteerd. Door de verslechterde economische situatie in 2020-2021 (COVID-19-pandemie) genereerde SMIA niet de verwachte inkomsten, waardoor het fonds extra exploitatiekosten voor SMIA moest financieren.²⁹

APS acht de kans klein dat SMIA de initiële investering zal terugbetalen. Daarom overweegt APS een volledige herstructurering van de SMIA-investering en heeft de lening per 31 december 2021 als financieringslast opgenomen. De lening is volledig afgeschreven (Naf 1,3 miljoen).³⁰ De jaarrekening van 2021 specificeert niet hoe dit bedrag is besteed, behalve dat het niet als investering wordt beschouwd maar als extra kosten.³¹

²⁴ Jaarrekening 2022 APS, pagina 49: "Oryx Investment Property" (Welgelegen)

²⁵ Reactie van de directie van het APS d.d. 14 september 2023 op de Nota van Bevindingen.

²⁶ Idem.

²⁷ Senior Secured Term Loan Facility: leningsduur van 14 jaar (later met 8 maanden verlengd) tegen een rente van het in 2016 geldende LIBOR-tarief, vermeerderd met een marge van 5,25%, met een vaste minimumrente van 6%, Jaarrekening 2020, pagina 52.

²⁸ Jaarrekening 2022 APS, pagina 15.

²⁹ Jaarrekening 2021 APS, pagina 54.

³⁰ Jaarrekening 2021 APS, pagina 64.

³¹ In de reactie van de directie van het APS d.d. 27 september 2022 op de Nota van Bevindingen wordt gesteld dat de volledige waardevermindering van de SMIA-lening in 2021 is opgenomen als kosten voor zakelijke leningen (Naf 1,3 miljoen als onderdeel van de investeringskosten).

De Jaarrekening 2022 vermeldt dat het fonds zal doorgaan met SMIA, met wijzigingen in de structuur en het doel. SMIA zal de lokale portefeuille van APS beheren. De initiële financiële beoordeling toont aan dat de dochteronderneming van SMIA een negatief eigen vermogen heeft, wat de waarde van het APS belang op nul stelt. Uit de Jaarrekening 2022 van APS blijkt niet wat de gemaakte kosten zijn in 2022.

In een reactie merkt APS op:³²

“In 2022 heeft APS geen lening verschaft en geen kapitaal gestort aan SMIA. In 2022 heeft APS een Service Level Agreement (SLA) met SMIA getekend met betrekking tot acquisitie van lokale investeringen voor APS. De totale kosten die APS per deze SLA heeft betaald aan SMIA in 2022 zijn NAF 36,575. Deze kosten zijn geboekt als Investment Consultancy Expenses en zijn daardoor verwerkt in de 2022 lokale portfolio rendement van APS”.

Op 1 mei 2023 heeft APS de Curaçao Financial Group (in Sint Maarten opererend onder de naam: Sint Maarten Investment Company – SMIC) benoemd als fiduciair manager van de lokale beleggingsportefolio.³³ Ons is niet duidelijk wat de gevolgen zijn voor SMIA, wat de gemaakte kosten zijn en wat SMIA nu eigenlijk heeft opgeleverd voor de deelnemer. Een diepgaander onderzoek naar SMIA / SMIC kan op een later tijdstip plaatsvinden.

2.8 Oordeel over de Jaarrekening 2022

Op grond van ons onderzoek zijn wij van oordeel dat de Jaarrekening 2022 van het APS een getrouw beeld geeft van de grootte en de samenstelling van het vermogen per 31 december 2022 alsmede het resultaat over 2022.

Wij merken nog het volgende op:

De totale vordering op de overheid bedraagt eind 2022 NAF 16,8 miljoen. Volgens de administratie van het APS heeft NAF 11,4 miljoen betrekking op vorderingen ouder dan een jaar. In 2023 is NAF 2,8 miljoen financieel afgewikkeld.³⁴ Per saldo is een bedrag van NAF 8,6 miljoen nog niet afgewikkeld. Wij zijn van oordeel dat de oude vorderingen tot een bedrag van NAF 8,6 miljoen als langlopende vorderingen op de balans verantwoord hadden moeten worden.

Van de NAF 8,6 miljoen heeft NAF 6,0 miljoen betrekking op de overheid en NAF 2,6 miljoen op andere werkgevers. Het APS heeft geen voorziening voor het risico voor oninbaarheid getroffen. De toelichting in de Jaarrekening 2022 op de balanspost ‘Vorderingen’ geeft geen informatie over de ouderdom van de vorderingen, de afwikkeling in 2023 en de reden waarom het APS het niet nodig vond om een voorziening te treffen.³⁵ Zo had bijvoorbeeld, naar ons oordeel (en die van de accountant), een neerwaartse correctie in de waardering van de vorderingen plaats behoren te vinden van ongeveer NAF 3 miljoen.

3. RECHTMATIGHEID

In dit hoofdstuk geven wij antwoord op de volgende onderzoeksvraag: “Heeft het APS in 2022 in overeenstemming gehandeld met de Landsverordening APS?”

3.1 Wetgeving

Het APS heeft in 2022 voldaan aan alle wettelijke bepalingen van de Lvo APS met uitzondering van artikel 5, eerste lid waarin staat vermeld dat het bestuur bestaat uit een voorzitter en vier leden. Immers, eind 2022 waren er 2 vacatures.

3.2 Oordeel over de rechtmatigheid

Op grond van het bovenstaande zijn wij van mening dat het APS in 2022 heeft voldaan aan de wettelijke bepalingen, behalve wat betreft het hierboven genoemde punt.

³² Reactie van de directie van het APS d.d. 14 september 2023 op de Nota van Bevindingen.

³³ <https://smn-news.com/index.php/st-maarten-st-martin-news/43281-aps-appoints-the-curaçao-financial-group-as-manager-local-investments.html>

³⁴ Debiteurenadministratie APS per 29 augustus 2023.

³⁵ In een reactie d.d. 4 september 2023 geeft de wnd. Directeur van APS aan dat er geen voorziening is getroffen omdat er niet getwijfeld wordt aan de inbaarheid.

General Audit Chamber

Algemene Rekenkamer